

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Ledigheden har, bl.a. som et resultat af denne omstillingsproces, ved stort set samtlige uddannelser været faldende siden 1984, og der er nu, som det fremgår af bilaget (tabel 1), relativt få uddannelser, der har store ledighedsprocenter.

Ledighedsproblemerne er nu hovedsagelig koncentreret omkring de humanistiske uddannelser på universiteterne, hvor ledigheden stadig er uacceptabelt høj.

Samtidig er der stort set fuld beskæftigelse for ingeniører og kandidater i de fleste naturvidenskabelige og samfundsvidenskabelige fag.

4. Uddannelsesstrukturen

Det videregående uddannelsessystem omfatter uddannelser på 4 niveauer:

- KVVU-niveau (Kort Videregående Uddannelse). 1-2-årige uddannelser, oftest ved handelsskoler og tekniske skoler.
- Mellemniveau eller bachelorniveau. Normalt 3-årige uddannelser, f.eks. ved seminarier, teknika, handelshøjskoler og sociale højskoler. Også universiteterne udbyder i et vist omfang uddannelser på mellemniveauet.
- Kandidatuddannelser. Normalt 5-årige uddannelser placeret ved højere uddannelsesinstitutioner.
- Forskeruddannelse. 2-3-årig PhD-(licentiat-)uddannelse oven på kandidatniveauet.

I de senere år er flere af de længste *kandidatuddannelser* blevet forkortet for at skaffe ressourcer til flere uddannelsespladser til dem, der ikke har kunnet få plads på uddannelserne.

Målet er, at kandidatuddannelser så vidt muligt ikke skal være normeret til mere end 5 år. Der er stadig nogle uddannelser, der er længere, og hvor studietiden vil kunne sættes ned. Der er dog visse uddannelser, bl.a. lægeuddannelsen, hvor en studietid på over 5 år fortsat vil være nødvendig på grund af særlige autorisationsforhold.

Med *bachelor*-bekendtgørelsen, der netop er trådt i kraft, indføres bachelorgraden som et afstigningstrin ved de lange uddannelser.

De, der er optaget på en kandidatuddannelse, får dermed mulighed for at vælge at stige af på et bachelorniveau undervejs.

Samtidig kan universiteter og læreanstalter nu etablere nye, særligt tilrettelagte 3-årige bacheloruddannelser.

Mange af de *korte videregående uddannelser*, som findes ved handelsskoler og tekniske skoler, er relevante uddannelsesstilbud til mange unge med en studenter- eller hf-eksamen. Disse uddannelser må udbygges, og der må skabes en bedre sammenhæng mellem disse KVVU-uddannelser og de uddannelser, der findes ved de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner.

For tiden arbejder det såkaldte Handelsudvalg på forslag til bedre sammenhæng mellem handelsskolernes og handelshøjskolernes uddannelser. En tilsvarende sammenhæng bør overvejes på andre områder.

5. Forskningen og uddannelserne

Universiteter og højere læreanstalter er samtidig forskningsinstitutioner. Jeg skal ikke her komme nærmere ind på de forskningspolitiske problemer, idet jeg henviser til den forskningspolitiske redegørelse, men blot omtale nogle forhold omkring sammenhæng mellem forskning og uddannelse.

Uddannelserne på kandidatniveau er forskningsbaserede uddannelser. Disse uddannelser får deres særlige kvalitet gennem forskningstilknytningen, og det er fra kandidatuddannelserne, at kommende forskere rekrutteres.

En egentlig forskeruddannelse i form af et mere struktureret licentiatstudium (eller PhD-studium, som det nu benævnes) er under opbygning ved de højere uddannelsesinstitutioner, oftest i samarbejde med Forskerakademiet. Samtidig har forskeruddannelsen i stigende grad fået et internationalt islæt.

Hidtil har der ikke været afsat særlige ressourcer til forskeruddannelsen i institutionernes budgetter. Det er imidlertid nødvendigt at overveje at ændre dette, fordi forskeruddannelsen lægger beslag på en voksende del af institutionernes ressourcer.

Forskerrekrutteringsplanen sikrer en løbende nyrekruttering af forskere til alle forskningsinstitutioner og -områder. Den ændring af stillingsstrukturen, der blev indført i forbindelse med planen, har skærpet kvalitetskravene gennem krav om kvalifikationer på licentiatniveau ved forskeransættelse.

Sammenhængen mellem kandidatuddannelse, forskeruddannelse og forskning er på denne måde blevet væsentligt styrket. Men der er og vil fortsat være betydelige forskelle i omfanget af de forskningsressourcer, som de enkelte institutioner råder over.